

EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS DIREKTIV 2000/34/EF

af 22. juni 2000

om ændring af Rådets direktiv 93/104/EF om visse aspekter i forbindelse med tilrettelæggelse af arbejdstiden, for at omfatte sektorer og aktiviteter, der er undtaget fra dette direktiv

EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION HAR —

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, særlig artikel 137, stk. 2,

under henvisning til forslag fra Kommissionen ⁽¹⁾,

under henvisning til udtalelse fra Det Økonomiske og Sociale Udvalg ⁽²⁾,

efter proceduren i artikel 251 ⁽³⁾, på grundlag af Forligsudvalgets fælles udkast af 3. april 2000, og

ud fra følgende betragtninger:

- (1) I henhold til traktatens artikel 137 støtter og supplerer Fællesskabet medlemsstaternes indsats med henblik på at forbedre arbejdsmiljøet for at beskytte arbejdstagernes sundhed og sikkerhed. Det skal i direktiver vedtaget på grundlag af denne artikel undgås at pålægge administrative, finansielle og retlige byrder af en sådan art, at de hæmmer oprettelse og udvikling af små og mellemstore virksomheder.
- (2) I Rådets direktiv 93/104/EF af 23. november 1993 om visse aspekter i forbindelse med tilrettelæggelse af arbejdstiden ⁽⁴⁾ er der fastsat minimumsforskrifter for sikkerhed og sundhed i forbindelse med tilrettelæggelse af arbejdstiden med hensyn til daglige hvileperioder, pauser, ugentlig hviletid, maksimal ugentlig arbejdstid, årlig ferie samt aspekter i forbindelse med natarbejde, skifteholdsarbejde og arbejdsrytme. Dette direktiv bør ændres af de nedenfor anførte grunde.
- (3) Vej-, luft-, sø- og jernbanetransport, sejlads ad indre vandveje, havfiskeri, andre aktiviteter på havet samt aktiviteter, der udøves af læger under uddannelse er ikke omfattet af anvendelsesområdet for Rådets direktiv 93/104/EF.
- (4) Kommissionens forslag af 20. september 1990 til Rådets direktiv 93/104/EF indeholdt ikke undtagelser for visse sektorer og aktiviteter, og i sin udtalelse af 20. februar 1991 accepterede Europa-Parlamentet heller ikke sådanne undtagelser.

- (5) Arbejdstageres sikkerhed og sundhed bør beskyttes på arbejdspladsen, ikke fordi de arbejder i en særlig sektor eller udfører en særlig aktivitet, men fordi de er arbejdstagere.
- (6) Der er i sektorlovgivningen for mobile arbejdstagere brug for en komplementær og parallel tilgang i bestemmelserne om transportsikkerhed og de pågældende arbejdstageres sundhed og sikkerhed.
- (7) Der bør tages hensyn til den særlige karakter af aktiviteter på havet samt aktiviteter, der udøves af læger under uddannelse.
- (8) Der bør også garanteres beskyttelse af sundhed og sikkerhed for mobile arbejdstagere, der er beskæftiget i de undtagne sektorer og aktiviteter.
- (9) De eksisterende bestemmelser om årlig ferie og helbreds-kontrol for natarbejde og skifteholdsarbejde bør udvides til at omfatte mobile arbejdstagere, der er beskæftiget i de undtagne sektorer og aktiviteter.
- (10) De eksisterende bestemmelser om arbejdstid og hvile bør tilpasses mobile arbejdstagere, der er beskæftiget i de undtagne sektorer og aktiviteter.
- (11) Alle arbejdstagere bør have passende hvileperioder; begrebet »hvile« bør udtrykkes i tidsenheder, dvs. i dage, timer og/eller brøkdele heraf.
- (12) En europæisk aftale om tilrettelæggelse af arbejdstiden for søfarende er blevet iværksat ved et direktiv ⁽⁵⁾, som Rådet har udstedt på forslag af Kommissionen i henhold til traktatens artikel 139, stk. 2. Dette direktivs bestemmelser gælder derfor ikke for søfarende.
- (13) Med hensyn til »partsfolkere«, som er arbejdstagere, skal medlemsstaterne i henhold til artikel 7 i Rådets direktiv 93/104/EF fastsætte kriterierne for opnåelse og tildeling af årlig ferie, herunder retningslinjer for betaling.
- (14) De særlige forskrifter, der er fastsat i andre fællesskabsinstrumenter, f.eks. vedrørende hvileperioder, arbejdstid, årlig ferie og natarbejde for visse kategorier af arbejdstagere, bør have forrang frem for bestemmelserne i direktiv 93/104/EF som ændret ved dette direktiv.

⁽¹⁾ EFT C 43 af 17.2.1999, s. 1.

⁽²⁾ EFT C 138 af 18.5.1999, s. 33.

⁽³⁾ Europa-Parlamentets udtalelse af 14.4.1999 (EFT C 219 af 30.7.1999, s. 231), Rådets fælles holdning af 12.7.1999 (EFT C 249 af 19.9.1999, s. 17) og Europa-Parlamentets afgørelse af 16.11.1999 (endnu ikke offentliggjort i EFT). Europa-Parlamentets afgørelse af 17.5.2000 og Rådets afgørelse af 18.5.2000.

⁽⁴⁾ EFT L 307 af 13.12.1993, s. 18.

⁽⁵⁾ Rådets direktiv 1999/63/EF af 21. juni 1999 om gennemførelse af den aftale om tilrettelæggelse af arbejdstiden for søfarende, som er indgået mellem European Community Shipowner's Association (ECSA) og Federation of Transport Workers' Unions in the European Union (FST) (EFT L 167 af 2.7.1999, s. 33).

- (15) Som følge af EF-Domstolens retspraksis bør bestemmelsen om hviletid om søndagen udgå.
- (16) EF-Domstolen fastslog i sin dom i sag C-84/94 (Det Forenede Kongerige mod Rådet)⁽¹⁾, at direktiv 93/104/EF er i overensstemmelse med subsidiaritetsprincippet og proportionalitetsprincippet, jf. artikel 5 i traktaten. Der er ingen grund til at antage, at denne dom ikke skulle finde anvendelse på lignende regler vedrørende en række aspekter i forbindelse med tilrettelæggelse af arbejdstiden i undtagne sektorer og aktiviteter —

andre, og at de hverken på kort eller lang sigt skader deres helbred.«

- 3) Følgende stykke i artikel 5 udgår:

»Minimumshvileperioden i stk. 1 omfatter i princippet søndagen.«

- 4) Artikel 14 affattes således:

»Artikel 14

Mere specifikke fællesskabsbestemmelser

Dette direktiv finder ikke anvendelse, hvis andre fællesskabsinstrumenter indeholder mere specifikke forskrifter vedrørende tilrettelæggelse af arbejdstiden for visse former for beskæftigelse eller erhvervsvirksomhed.«

UDSTEDT FØLGENDE DIREKTIV:

Artikel 1

I direktiv 93/104/EF foretages følgende ændringer:

- 1) Artikel 1, stk. 3, affattes således:

»3. Dette direktiv finder anvendelse på alle former for private og offentlige aktiviteter som defineret i artikel 2 i direktiv 89/391/EØF, jf. dog nærværende direktivs artikel 14 og 17.

Dette direktiv finder ikke anvendelse på søfarende som defineret i Rådets direktiv 1999/63/EF af 21. juni 1999 om gennemførelse af den aftale om tilrettelæggelse af arbejdstiden for søfarende, som er indgået mellem European Community Shipowners' Association (ECSA) og Federation of Transport Workers' Union in the European Union (FST)^(*), jf. dog artikel 2, nr. 8, i nærværende direktiv.

^(*) EFT L 167 af 2.7.1999, s. 33.«

- 2) I artikel 2 tilføjes følgende definitioner:

- »7) »mobil arbejdstager«: en arbejdstager, der er en del af rejsende eller flyvende personale, som er ansat af en virksomhed, der udfører passager- eller godstransport ad vej, ad luftvej eller ad indre vandveje
- 8) »offshore-arbejde«: arbejde, der hovedsageligt udføres på eller fra offshore-anlæg (herunder boreplatforme), og som direkte eller indirekte har forbindelse med udforskning, udvinding eller udnyttelse af mineralforekomster, herunder kulbrinter, samt dykning i forbindelse med sådanne aktiviteter, uanset om dykningen udføres fra et offshore-anlæg eller fra et fartøj
- 9) »tilstrækkelig hvile«: det forhold, at arbejdstagere har regelmæssige, uafbrudte hvileperioder, udtrykt i tidsenheder, der er tilstrækkeligt lange til at sikre, at de på grund af træthed eller andre uregelmæssige arbejdsrytmer ikke forårsager skader på sig selv, kolleger eller

- 5) Artikel 17, stk. 2.1, affattes således:

»2.1. artikel 3, 4, 5, 8 og 16:

- a) for aktiviteter, der er kendetegnet ved afstand mellem arbejdstagerens arbejdssted og bopæl, blandt andet offshore-arbejde, eller ved afstand mellem arbejdstagerens forskellige arbejdssteder
- b) for vagt-, overvågnings- og døgnvagtaktiviteter, der er kendetegnet ved nødvendigheden af at beskytte goder og personer, f.eks. når der er tale om vagter, portnere eller vagtselskaber
- c) for aktiviteter, der er kendetegnet ved nødvendigheden af at sikre kontinuerlige ydelser eller vedvarende produktion, f.eks. når der er tale om:
- i) modtagelse, behandling og/eller pleje på hospitaler eller lignende institutioner, herunder aktiviteter, der udøves af læger under uddannelse, døgninstitutioner og plejehjem samt fængsler
 - ii) personale beskæftiget i havne eller lufthavne
 - iii) presse, radio, fjernsyn, filmproduktion, postvæsen og telekommunikation, ambulancetjeneste, brandvæsen og civilbeskyttelse
 - iv) gas-, vand- og elektricitetsforsyning, renovationsvæsen og forbrændingsanlæg
 - v) industrier, hvis arbejdsproces af tekniske grunde ikke kan afbrydes
 - vi) forsknings- og udviklingsaktiviteter
 - vii) jordbrug
 - viii) arbejdstagere, der er beskæftiget med rutebefordring af passagerer i byer

- d) i tilfælde af forudsigeligt ekstraarbejde, f.eks.:

- i) inden for jordbrug
- ii) inden for turisterhvervet
- iii) inden for postvæsenet

⁽¹⁾ Sml. 1996 I, s. 5755.

- e) for arbejdstagere i jernbanetransportsektoren — det gennemsnitlige antal ugentlige arbejdstimer i overgangsperioden, og
- i) for lejlighedsvis aktivitet — de foranstaltninger, der skal vedtages for at nedsætte det ugentlige antal arbejdstimer til gennemsnitligt 48 ved udgangen af overgangsperioden
- ii) for aktiviteter, som de udøver om bord på tog, eller
- iii) for aktiviteter, der er forbundet med jernbanernes faste transporttider, og som skal sikre en flydende og planmæssig jernbanetrafik.»
- b) artikel 16, stk. 2, forudsat at referenceperioden ikke overstiger 12 måneder i løbet af første del af overgangsperioden som omhandlet i litra a), nr. iii), og seks måneder derefter.»

6) Følgende indsættes i slutningen af artikel 17, stk. 2:

»2.4. artikel 6 og 16, stk. 2, for læger under uddannelse:

- a) artikel 6 i en overgangsperiode på fem år fra den 1. august 2004:
- i) medlemsstaterne råder over et tidsrum på højst to år mere, hvis det skønnes nødvendigt, for at overvinde vanskelighederne med at overholde arbejdstidsbestemmelserne i forbindelse med deres ansvar for at tilrettelægge og yde sundheds- og lægetjenester. Mindst seks måneder før udløbet af overgangsperioden sender den pågældende medlemsstat Kommissionen en underretning herom med angivelse af grundene, således at Kommissionen efter passende høringer kan afgive en udtalelse senest 3 måneder efter modtagelsen heraf. Såfremt medlemsstaten ikke lægger Kommissionens udtalelse til grund, begrundes den sin beslutning herom. Medlemsstatens underretning og begrundelse samt Kommissionens udtalelse offentliggøres i *De Europæiske Fællesskabers Tidende* og fremsendes til Europa-Parlamentet
- ii) Medlemsstaterne råder over et yderligere tidsrum på højst et år, hvis det skønnes nødvendigt, for at overvinde særlige vanskeligheder i forbindelse med varetagelsen af de ovennævnte ansvarsområder. De følger den i nr. i) angivne procedure.

Inden for rammerne af overgangsperioden:

- iii) sikrer medlemsstaterne, at det gennemsnitlige antal ugentlige arbejdstimer aldrig overstiger 58 timer i de første tre år af overgangsperioden, 56 timer i de følgende to år og 52 timer i en eventuel resterende periode
- iv) hører arbejdsgiveren arbejdstagerrepræsentanterne i god tid med henblik på at opnå en aftale, når det er muligt, om ordningerne for overgangsperioden. Inden for begrænsningerne i nr. iii) kan en sådan aftale omfatte:

7) Følgende artikler indsættes:

»Artikel 17a

Mobile arbejdstagere og offshore-arbejde

1. Artikel 3, 4, 5 og 8 finder ikke anvendelse på mobile arbejdstagere.
2. Medlemsstaterne træffer imidlertid de fornødne foranstaltninger for at sikre, at mobile arbejdstagere har ret til tilstrækkelig hvile, undtagen under de omstændigheder, der er fastsat i artikel 17, stk. 2.2.
3. Medlemsstaterne kan, under overholdelse af almindelige principper for beskyttelse af arbejdstagernes sikkerhed og sundhed og efter at have hørt de berørte arbejdsmarkedsparter samt bestræbt sig for at fremme alle relevante former for arbejdsmarkedsdialog, herunder forhandlinger mellem parterne, såfremt de ønsker det, af objektive eller tekniske grunde eller af hensyn til arbejdets tilrettelæggelse udvide den referenceperiode, der er omhandlet i artikel 16, nr. 2, til 12 måneder for arbejdstagere, der primært udfører offshore-arbejde.
4. Senest den 1. august 2005 vurderer Kommissionen efter høring af medlemsstaterne og arbejdsmarkedets parter på europæisk plan, hvordan bestemmelserne er gennemført for arbejdstagere på offshore-anlæg ud fra et sundheds- og sikkerhedsmæssigt synspunkt, med henblik på om fornødent at foreslå passende ændringer.

Artikel 17b

Arbejdstagere, der arbejder om bord på havgående fiskerfartøjer

1. Artikel 3, 4, 5, 6 og 8 finder ikke anvendelse på arbejdstagere, der arbejder om bord på havgående fiskerfartøjer, som sejler under en medlemsstats flag.
2. Medlemsstaterne skal imidlertid træffe de nødvendige foranstaltninger for at sikre, at en arbejdstager på et havgående fiskerfartøj, som sejler under en medlemsstats flag, har ret til tilstrækkelig hvile og en maksimal ugentlig arbejdstid på 48 timer i en referenceperiode, der ikke overstiger 12 måneder.

3. Inden for de i stk. 2, 4 og 5 anførte grænser træffer medlemsstaterne de nødvendige foranstaltninger for, under hensyn til kravene om at beskytte disse arbejdstageres sikkerhed og sundhed, at sikre:

- a) at arbejdstiden er begrænset til et maksimalt antal timer, som ikke må overskrides inden for et givet tidsrum, eller
- b) et minimalt antal hviletimer, som skal gives inden for et givet tidsrum.

Det maksimale antal arbejdstimer eller det minimale antal hviletimer fastsættes ved lov eller administrative bestemmelser eller i kollektive aftaler eller i aftaler mellem arbejdsmarkedets parter.

4. Grænserne for arbejds- eller hviletid fastsættes enten:

- a) som et maksimalt antal arbejdstimer, som ikke må overstige
 - i) 14 timer i en given 24-timers periode og
 - ii) 72 timer i en given 7-dages periode

eller

- b) som et minimalt antal hviletimer, som ikke må være under:
 - i) 10 timer i en given 24-timers periode og
 - ii) 77 timer i en given 7-dages periode.

5. Hviletimerne kan højst opdeles i to perioder, hvoraf den ene skal være på mindst seks timer, og tidsrummet mellem to på hinanden følgende hvileperioder må ikke overstige 14 timer.

6. I overensstemmelse med de almindelige principper om beskyttelse af arbejdstagernes sundhed og sikkerhed kan medlemsstaterne af objektive eller tekniske grunde eller af hensyn til arbejdets tilrettelæggelse give adgang til at fravige grænserne i stk. 2, 4 og 5, herunder at oprette referenceperioder. Sådanne undtagelser følger så vidt muligt de givne standarder, men der kan tages hensyn til hyppigere eller længere frihedsperioder eller sikring af kompenserende frihed. Disse undtagelser kan fastsættes

- i) ved love og administrative bestemmelser, forudsat at de berørte arbejdsmarkedsrepræsentanter om muligt er hørt, samt at alle relevante former for arbejdsmarkedsdialog er forsøgt fremmet, eller
- ii) ved kollektive aftaler eller aftaler mellem arbejdsmarkedets parter.

7. Skibsføreren på et havgående fiskerfartøj har ret til at kræve, at arbejdstagere om bord udfører det antal arbejdstimer, der er nødvendige for fartøjets, ombordvæ-

rende personers eller lastens umiddelbare sikkerhed, eller for at komme andre fartøjer eller personer i havsnød til undsætning.

8. Medlemsstaterne kan bestemme, at arbejdstagere om bord på havgående fiskerfartøjer, som ifølge national lovgivning eller praksis ikke må drive fiskeri i en given periode af kalenderåret på mere end en måned, skal tage årlig ferie, jf. artikel 7, i den pågældende periode.«

Artikel 2

1. Medlemsstaterne sætter de nødvendige love og administrative bestemmelser i kraft for at efterkomme dette direktiv senest den 1. august 2003, eller sikrer sig, at arbejdsmarkedets parter senest på denne dato ved aftale har iværksat de nødvendige bestemmelser, idet medlemsstaterne skal træffe alle nødvendige foranstaltninger for til enhver tid at kunne garantere de ved dette direktiv krævede resultater. For læger under uddannelse er datoen den 1. august 2004. Medlemsstaterne underretter straks Kommissionen herom.

2. De i stk. 1 nævnte love og administrative bestemmelser skal ved vedtagelsen indeholde en henvisning til dette direktiv eller skal ved offentliggørelsen ledsages af en sådan henvisning. De nærmere regler for henvisningen fastsættes af medlemsstaterne.

3. Med forbehold af medlemsstaternes ret til at tilpasse de forskellige love, administrative og aftalemæssige bestemmelser på arbejdstidsområdet efter udviklingen, for så vidt dette direktivs minimumskrav overholdes, kan gennemførelsen af direktivet ikke danne grundlag for at sænke det generelle niveau for beskyttelse af arbejdstagerne.

4. Medlemsstaterne meddeler Kommissionen teksten til de nationale retsfor skrifter, som de allerede har udstedt, eller som de udsteder på det område, der er omfattet af dette direktiv.

Artikel 3

Senest den 1. august 2009 vurderer Kommissionen efter høring af medlemsstaterne og arbejdsmarkedets parter på europæisk plan, hvordan bestemmelserne fungerer for arbejdstagere om bord på havgående fiskerfartøjer, og det drøftes særligt, hvorvidt disse bestemmelser fortsat er hensigtsmæssige, særlig hvad angår sundhed og sikkerhed, med henblik på at foreslå passende ændringer, hvis det er nødvendigt.

Artikel 4

Senest den 1. august 2005 vurderer Kommissionen efter høring af medlemsstaterne og arbejdsmarkedets parter på europæisk plan, hvordan bestemmelserne fungerer for arbejdstagere, der er beskæftiget med rutebefordring af passagerer i byer, med henblik på om nødvendigt at foreslå passende ændringer, der kan sikre en sammenhængende og hensigtsmæssig strategi i denne sektor.

Artikel 5

Dette direktiv træder i kraft på dagen for offentliggørelsen i *De Europæiske Fællesskabers Tidende*.

Artikel 6

Dette direktiv er rettet til medlemsstaterne.

Udfærdiget i Luxembourg, den 22. juni 2000.

På Europa-Parlamentets vegne

N. FONTAINE

Formand

På Rådets vegne

J. SÓCRATES

Formand

Kommissionens erklæring om hviletid om søndagen

Kommissionen erklærer, at den i forbindelse med den kommende rapport om anvendelsen af arbejdstidsdirektivet (93/104/EF) vil aflægge beretning om situationen i medlemsstaterne hvad angår deres lovgivning om hviletid om søndagen.

Kommissionens erklæring om gennemførelsen af artikel 1, nr. 6

Kommissionen erklærer, at den, før den afgiver udtalelse, agter at høre arbejdsgivere og arbejdstagere på europæisk plan og repræsentanter for medlemsstaterne med henblik på at afgive sin udtalelse tre måneder efter, at Kommissionen modtager indberetningen fra medlemsstaten.
